

Zagadnienia na etap ustny
V Ogólnopolskiej Olimpiady
Wiedzy o Polskim i Europejskim Rynku Pracy

1. Wymień grupy osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) i omów usługi rynku pracy skierowane do przedstawicieli dwóch z tych grup ?
2. Wymień podstawowe usługi rynku pracy na podstawie zapisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i scharakteryzuj, co najmniej dwie z nich.
3. Przedstaw prawa i obowiązki osoby bezrobotnej.
4. Wymień i scharakteryzuj instytucje rynku pracy.
5. Wymień dwie tzw. fundamentalne konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczące dialogu społecznego i praw związkowych oraz omów jakie kwestie regulują.
6. Wymień krajowe akty prawne regulujące kwestie dialogu społecznego (co najmniej 5) i omów dwa z nich.
7. Scharakteryzuj sposoby wprowadzenia jednej z elastycznych form zatrudnienia tzw. dzielenia pracy (ang. *work sharing*) w Polsce?
8. Co to jest zasiłek szczególny i kto ma do niego prawo?
9. Wymień organy, które realizują zadania określone w Ustawie z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy.
10. Wymień 4 zasady, na których opiera się Ustawa z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy.
11. Kto i jakim aktem prawnym określa wysokość zasiłku dla bezrobotnych?
12. Czym jest Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych? Kto jest jego dysponentem? Wymień roszczenia pracownicze, które podlegają zaspokojeniu ze środków Funduszu w razie niewypłacalności pracodawcy.
13. Wskaż i omów elementy umowy o pracę zgodnie z przepisami Kodeksu pracy.
14. Wymień i scharakteryzuj źródła informacji o rynku pracy w Polsce.
15. Omów cele ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy.
16. Co to jest dozwolona pomoc publiczna? W tym kontekście omów zasadę „de minimis”.
17. Czym są układy zbiorowe pracy? Omów zasady zawierania tych układów przez strony.
18. Omów cel i zadania Rady Dialogu Społecznego.
19. Omów zawody nadwyżkowe i deficytowe na podstawie: <http://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/rynek-pracy/zawody-deficytowe-i-nadwyzkowe/ok2015/>
20. Porównaj zadania wojewody i samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy.

21. Scharakteryzuj system ochrony roszczeń pracowniczych w Polsce.
22. Omów zakres działania Rady Rynku Pracy oraz sposób powoływania jej członków.
23. Omów zasady zatrudniania pracowników tymczasowych.
24. Czym jest Zielona Linia? Wymień i omów dwie usługi Zielonej Linii.
25. Wymień rodzaje umów o pracę oraz wskaż obowiązkowe elementy umowy o pracę zgodnie z przepisami Kodeksu pracy.
26. Wskaż i omów różnice pomiędzy umowami cywilnoprawnymi a umową o pracę. Porównaj zalety i wady zatrudnienia na podstawie umowy o pracę oraz na podstawie umowy cywilnoprawnej z punktu widzenia pracownika oraz pracodawcy.
27. Jakie znasz tryby rozwiązania umowy o pracę oraz wymień okresy, które chronią pracownika przed wypowiedzeniem umowy o pracę przez pracodawcę.
28. Wymień elastyczne formy zatrudnienia.
29. Wymień podstawowe obowiązki pracodawcy i pracownika.
30. Podaj definicję pracownika młodocianego, możliwe formy jego zatrudnienia oraz zasady udzielania urlopu wypoczynkowego pracownikowi młodocianemu.
31. Wymień uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem – wymień 3 i je scharakteryzuj.
32. W czym przejawia się wynikająca z przepisów Kodeksu Pracy ochrona wynagrodzenia?
33. Jakie informacje obowiązany jest podać pracodawca w świadectwie pracy oraz jakie uprawnienia przysługują pracownikowi w razie wydania przez pracodawcę niewłaściwego świadectwa pracy?
34. Wymień i omów zasady prawa pracy (minimum 3 zasady).
35. Do czego służy Europass? Jakie dokumenty wchodzi w skład portfolio Europass? Scharakteryzuj jeden z nich.
36. Bezpieczne wyjazdy do pracy za granicę – jak przygotować się do wyjazdu?
37. EURES – co oznacza skrót, jakie są usługi, jakie są grupy docelowe?
38. Jakie podmioty uprawnione są w Polsce do świadczenia usług EURES? Podaj podstawę prawną.
39. Scharakteryzuj program „Twoja pierwsza praca z EURES”.
40. Scharakteryzuj sytuację ludzi młodych na europejskim rynku pracy. W których krajach występuje najwyższe i najniższe bezrobocie?
41. Wymień zasady koordynacji systemów zabezpieczeń społecznych oraz omów dwie z nich.
42. Omów warunki transferu zasiłku dla bezrobotnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczeń społecznych (w sytuacji, gdy bezrobotny poszukuje pracy w innym państwie członkowskim niż to, w którym przyznano mu świadczenie).
43. Jakie usługi świadczone są przez agencje zatrudnienia w Polsce? Wymień rodzaje agencji zatrudnienia.
44. Omów zakres podmiotowy i przedmiotowy swobodnego przepływu pracowników.
45. Jak kształtują się aktualne kierunki migracji zarobkowej Polaków?
46. Polacy na europejskim rynku pracy – jak zmieniła się sytuacja w zakresie dostępu do europejskiego rynku pracy od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej?

47. Jak kształtowało się zjawisko emigracji z Polski po akcesji kraju do Unii Europejskiej? (jaka była skala zjawiska, jakie kierunki emigracji, jakie konsekwencje?)
48. Omów genezę powstania i zakres działania Europejskiego Funduszu Społecznego.
49. Jakie cele w zakresie zatrudnienia na europejskim rynku pracy stawia strategia Europa 2020?
50. Scharakteryzuj aktualną sytuację na europejskim rynku pracy (zatrudnienie, bezrobocie).
51. Omów zagadnienie transferów z tytułu pracy migrantów z Polski za granicą – tzw. *remittances*). (Jaka jest wysokość środków przekazywanych do Polski i ich przeznaczenie?)
52. Omów wyjątki od zasady swobodnego przepływu pracowników.
53. Omów zjawisko reemigracji do Polski po fali wyjazdów po 1 maja 2004 r. (jakie są szacunki co do ilości migrantów, którzy powrócili do Polski; w jakich okresach reemigracja nasilała się).
54. Co oznacza pojęcie *brain-drain* w kontekście migracji na europejskim rynku pracy?
55. Co oznacza pojęcie *brain-waste* w kontekście migracji na europejskim rynku pracy?
56. Omów dostęp pracowników wysoko wykwalifikowanych z państw trzecich do europejskiego rynku pracy (w świetle Dyrektywy 2009/50/WE).
57. Omów cele i założenia Programu Ramowego Unii Europejskiej Horyzont 2020.
58. Omów podstawę prawną, zakres terytorialny i zakres podmiotowy swobody przepływu pracowników.
59. Na czym polega i na jakim etapie (kiedy?) prowadzi się mediację w sytuacji sporu zbiorowego?
60. Czym różni się postępowanie mediacyjne prowadzone w związku z rozwiązywaniem sporów zbiorowych od arbitrażu społecznego?
61. Na czym polega i na jakim etapie (kiedy?) prowadzi się postępowanie arbitrażowe w sytuacji sporu zbiorowego?
62. Opisz procedurę wyboru mediatora w przypadku wystąpienia sporu zbiorowego i konieczności jego rozwiązania przy pomocy mediacji.
63. Jakie są zadania i rola mediatora w przypadku postępowania mediacyjnego związanego z rozwiązaniem sporu zbiorowego?
64. Kto i w jaki sposób rozwiązuje spór w przypadku wystąpienia sporu zbiorowego i konieczności jego rozwiązania przy pomocy procedury arbitrażowej.
65. Jakie są zadania i rola kolegium arbitrażu społecznego w przypadku postępowania arbitrażowego związanego z rozwiązaniem sporu zbiorowego?
66. Omów najważniejsze, z punktu widzenia ich wpływu na rynek pracy, trendy demograficzne w Polsce.
67. Porównaj sytuację na polskim rynku pracy w odniesieniu do szczególnych grup społecznych: osób młodych (do lat 30), osób starszych (50+), osób niepełnosprawnych
68. Porównaj sytuację kobiet i mężczyzn na polskim rynku pracy
69. Omów pojęcie zwolnienia monitorowanego (ang. *outplacement*) i jego stosowanie w Polsce.
70. Omów rolę i zadania komisji pojednawczej i sądu pracy.
71. Omów przypadki, w których wyjątkowo jest dopuszczalne zatrudnianie młodocianych, którzy nie ukończyli gimnazjum.
72. Podaj definicję pracownika i pracodawcy wg Kodeksu Pracy.
73. Omów zasady równego traktowania w zatrudnieniu wg Kodeksu Pracy.

74. Przedstaw uprawnienia pracownika w razie niezgodnego z prawem rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia.
75. Omów założenia Europejskiej Karty Społecznej w zakresie prawo do poradnictwa zawodowego i szkolenia zawodowego.
76. Omów zadania państwa wynikające z zapisu art. 8 Międzynarodowego Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych.
77. Omów zadania Centralnego Instytutu Ochrony Pracy.